

Latweeschu Uwisēs.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones sinnu un notwehleschanu.

Nr. 25. Zettortdeenâ tanni 22trâ Juhni 1822.

No Dinaburges, tanni 20tâ Mei.

Uiswaffar waffarâ muhsu augstâ Keisars un Kungs schurp atbrauze un tanni namnâ ta Generala Padeiski nokahpe. Schoribt ta Keisaristiga Majesteet eefsch augstas wesselibas us Wilnu aisbrauze.

No R i h g e s.

Muhsu Bihbeles-beedriba tanni 6tâ April sanahze, pee winnas peederr 8nas masakajas Bihbeles paliga-beedribas, pee kurrâhm pa wissam 8000 Latweeschi turrahš, kas par gaddu 5288 Rub. P. n. makfa (tas isness us ikkatru kahdu ohrtu par gaddu), tahs masas Bihbeles paliga-beedribas tiffai to zettortu daltu fawu eenahschanu leelajai Bihbeles beedribai atfuhhta, un trihs daltas wissu fawu eenahschanu paschas paturra un par wairoschanu fawas swehtas darboschanas walfo.

Tehrpattes leela Bihbeles-beedriba tanni 19ta Janwar fawu 8tu sanahschanu turreja, pee winnas peederr 16 masakajas Bihbeles paliga-beedribas, pee kurrâhm no Jggaunu semneeku laudim pa wissam 9130 zilweki turrahš, kas pa gaddu 2709 Rub. P. n. dohd, (tas isness kahdu 8 Kap. Sudr. [Pimberi] if us zilweku). Par diwahm dallahm tahs nau-das, fo tahs masas Bihbeles paliga-beedribas leelajai atfuhhta, winnahm Bihbeles tohp atdohtas atpakkal. Wissas leelas Bihbeles draudsbibas ar Deewa kalposchanu fahfahs, kas laudim gaušchi patihk.

Is Widsemmes (pee teem Uwischu apgahdatajeem).

Mums Widsemneekem lohti patihk, mihli Kungi! ka Juhs arri daschkahrt kahdas sinnas no muhsu widdus fawas Uwisšes peenemmet. Lihds schim Kursemme un Widsemme bija ta ka

atschirtas; mehs no jums dauds ne dsirdejam, juhs mas no mums sunajat, un tomehr Kursemme un Widsemme irr turramas par mahfahm; weenas zilts un weenas tautas behrni essam, weenu un topaschu wallobu runnam — teescham mehs essam mahfas, kas no Kreemusemnes Keisara teef audsetas, peekohptas un walditas; ihpaschi mehs, kas us Daugawu dsihwojam, warram atsauktees ar Kursemmes brahleem — kapeh; tad ne turrejam draudsbibu? — Lai nu dsihwojam jo prohjam ka labbi kaimini kohpa, zits no zitta mahzidainees, zits zittu eepreezinadami, zits zittu schelodami, zits zittam sinnu dohdami no fawahm behdahm un preekeem.

Mums eefsch Widsemnes arri pagahjuscha seena un pawassarâ, daschadi irr notizzis. Seema gandrihs pawissam ne bija un wissi seemasdarbi ne mas ne schtibras; pawissam ta malka, fo ar plobsteem us pilsehtu gribbejam aislaist, gandrihs wissa palikke mescha. Daugawa Daugaweeschus pawassarâ lohti eebaidija, uhdeni lihds muhsu mahjahm fazehlahs, bet paldeems mihlam Debbes-Tehwam, winsch muhs glahbe. Taggad tapatti Daugawa tik sekla irr palikkusi, ka daschâs weetâs zauri warr jaht, bet ja fawas azzis mettam apfahrt, tad gandrihs atkal behdigi paleekam un ta masa sekla Daugawa muhs tikpat isbaida, ka pawassarâ, kad leela bij saangusi un dsilla. Eefsch diwahm neddelahm un wehl wairak mas leetu essam redsejuschi, semme par dauds irr iskaltusi, rudseem pascha seedu laikâ no leelahm un aufstahm wehtrahm pee seedeem dauds irr bijis jazeesch, dauds wahrpas tadehl raibas un baltas irr palikkuschas, ta ka peh; zilweku dohmahm gan irr jabehdajahs, ka rudent mas graudu iskulfim. Zits waffarcju wehl gribbedams isseht, leetu gaida un to ne warr fagai-

dih; zits, kas us zerribahm jau irr sehjis, stahw galwu noduhris un nopuhdamees nofkattahs us saweem twihkdameem laukeem un iskal-tufcheem dahrseem. Bet ko nu tur isfkattifimees? Rabbaki lai galwas pazeldami ne schaubijamees tai tizziba, ka tas pats Debbesuf-Zehws, kas pawassarâ mums schehligs irr bijis, arri taggad muhsu behdahm tahdu gallu padarrihs, ka tahs warrefim panest.

Bet gruhstaki irr panessamas tahs zeeschanas, kas zaur zilweku paschu nebehdashamu noteek. Zuhfu Zohmes-Muischai pretti, eeksch Widsemmes, stahw Spreestin-Muischa. Us winnas grunti dsihwoja un dsihwo wehl taggad, Duijes mahja, labs, gohdigs un turrihs fainneeks. Tam isgahjuscha ruddeni wiffas winna ehkas aisgahje zaur ugguni, kas no dsihwojamas istabas wezza un ihjaka skurstena bij zehlees. Taspats notikke schinni pawassarâ Berkawas-Muischas fainneekam, jaunam wihram, kas ne fenn papreeksch to sehtu wehl bij fahjis walidht un ta nelaine notikke zaur to paschu wainu. Abbeem tahs mahjas jau fenn un no wezzeem laikeem ar skursteneem bij ustaitas, bet zaur nebehdashanu to meistere, kas to reise tohs skurstenus iswille, tee wiffai ihfi is salmas-junteem bij ismuhreti un zaur tahdu wezzu nebehdashamu bij teem nabbadsineem, kas taggad tur eekschâ dsihwoja, tif leelas behdashazeesch. Saffams wahrds mahza, ka zaur skahbi zilwekam gudram un allasch gudrakam buhs tapt un ta mums tad arri pee tahdeem notikkumeem jamahzahs, kad leekam taifih — ta ka ne irr pawehlehts — jaunus dsihwojampus ehkus ar skursteneem, ka tad ne wajaga tau-piht kahdus keegelus wairak, bet muhrneekem tohs skurstenus garrakus list iswilkt no junteem, ka dsirksteles, kas daschfahrt iskreen, ne warrtudalihn aisnent junta salimus. Abbeem apbehdinateem fainneekem tomehr par preeku bija, ka winnu Pagasta-brabli no saweem teefnescheem mihli pasubbinati, sawu spehfu ne scheljoja; tam pirmam kas nodegge, wiffas ehkas jau atkal no jauna un glihti uskohptas, un jau pawassarâ eekschâ dsihwoht irr eegahjis ar jaunu zerribu; tam obtram drihs arri buhs gattawas un no jauna ustaitas.

Weenam no muhsu Mahzitaju semneekem — ka sehta juhfu Rihwes-Muischai pretti stahw — kas pehz tahm jaunam pawehleschanahm sewim bij uszirtis jaunu rihju un jaunu dsihwojambu istabu, arri aisgahje ar ugguni winna jauna rihja, fur winsch ar teem sawejeem dsihwoja, kamehr ta dsihwojama ehka buhtu gattawa. Schi nelaine atkal notikke zaur nejehdfigeem peedshwotaja behrneem. Sainneeks pats, buhmanna ammatu labbi prasdains, strahbaja pee sawas jaunus istabas junta. Tahs mahrites ar behrneem lassija wehl kartuppelus dahrsâ; schahm tur strahdajoht un ne mannoht aiswelfahs ar tahdeem kartuppelchem 4 masi behrni no 3 un 4 gaddeem us rihju, fur labbiba kulschanas pehz bij eesehrtâ, bet krahfna jau iskuhrufees. Schee neprabtneeke, grihbedami sawus kartuppelus iszept, iswelf ohgles no krahfnas; no tahm zittas semne kriht un azzumirkli ferri sahkt degt, leesmas junta un ta rihja wairs ne glahbjama. Par laimi tas apbehdinahts fainneeks eekreedams wehl isglahbe tohs behrnimus, kas zittadi arri sawu nahwi tur buhtu dabbujuschi.

Zittam no Jfschilles Mahzitaja semneekem atkal ta notikke. Pawassarâ, kahdâ rihtâ agri uszeldamees, winsch us sawu kalpu un us sawu mudru behlu, kas sefchpazmits gaddus wezs bija, ta fazzija: Brauffim wiffi trihs us meschu, malkas wajaga. Wiffi to darra un meschâ nobraufuschi, sehns paleek pee sirgeem, tehws ar to kalpu zehrt katrs sawu kohfu. Paschâ tanni brihdt, kad tas kalps sawu kohfu gandrihs jau irr pahzirtis, atnahkt tas jauneklis, kam sirgus peeluhfojoht garsch laifs palikke, turwumâ. Abbi, tif labbi tas tehws ka tas kalps winnam uskleeds: Nejehgâ! fargees, woi ne redsi, ka kohks gan drihs gahsufees? Puffis paklausigs arri dohdahs us behgschanu, bet tanni paschâ laifâ weesulis zeldamees no-gahsch to eezirtu kohfu tif ahtri, ka kohka gals nabbagam puscham pakawfi nositt, ta ka us saweem zellkauleem — itt ka buhtu wehl Deewu grihbejis peeluhgt — pakritte un sawu garru islaide. Winna apbehdinati wezzaki scho sawu pirmu un ittin mihlu behlu gaujschi apraudaja un arri Mahzitajam scha prahwa sehna lohti

schehl bija, fo labbi pasimme, mihloja un pehz pahru deenahm pee svehtas mahzifchanas gribeja peenemt.

Pee schihs svehtas mahzibas un pee svehta Deewa-galda schinni pawassarâ nu gan pirmâ reijê peegahje labba meitima, Trihnes wahrda, 18 gaddus wezza; bet feschas deenas pehz tam, kad Basnijâ bij bijusi, tai winnas dsihwibas gals ittin ahtri atmahze atkal tahdâ wihsê. Pee Pastes-kungeem deenestâ stahwedama, ta jau daschureisi ar lairou bija tappusi fuhrita us Mihgu, kartuppelus pahrdohht. Tudalihn pehz leeldeenahm atkal ar lairou aisgahje; semneeks stuhrmannis bija lihds un wehl weens pahris zilweku. Laiks bij tik rahms un mihligs, ka ne weens zilweks ne mas ne warreja dohmaht ka teem kahda nelaine warretu notift un tomehr notiffe. Tas lairwineeks ar sehgeli bij gahjis un pee Mihges gan drihs jau nonahzis wiasch faru sehgeli gan fatinn, bet mulkigs buhdams winsch to masti jeb sehgela-bohmi ne nolaide. Kuggi to reijê gulleja straumes widdû pee enkureem un pee weena tahda fugga treilinga peeduhrahs bohmis, zaur fo ta lairwa, kas ar 46 puhreem kartuppelu stipri bij peelahdeta, pee paschas Mihges tilts apgahjahs, un tik ahtri, ka wisseem kas to redseja brihnumis bija. „Turraitees pee lairwas,“ kleeedse Trihne us teem zitteem, kas lairwâ bija, kas arri isglahbjahs; bet patti ne warreja wairs peeturtees, jo tee maifi ar kartuppeeem tai wirsu gahsehs un winnu nogahje Daugawas grunti, tâ fâ ir ar leelu mekleschanu winnas meesu ne warreja rohkâ dabbuht.

Skaisa, jauna, gohdiga, no faweem wezakeem, Kungeem un Mahzitaja ittin mihloht mihlohta meita zaur weena zilweka neapdohmu un nebehdashanu tâ faru gallu dabbuja. Bet woi winnas weeglais gals ne buhs arri bijis Deewa liktens? —

Gull tad nu, gull mihla Trihnite uhdenskappâ.

„Tu svehtu gallu effi panahfusi;

Tu mihla gan pee Deewa aisgahjusi;

Tu grubtu deenas-nastu wairs ne nessi.

Jau svehta effi.“

Mei mehnescha pehdigâ deenâ 1822. J. M.

Teefas fluddinafchanas.

Us pawehleschanu tabs Keisaristigas Majesteet, ta Patwaldineeka wissu Kreemu u. t. j. pr., tohy no Dursuppes-Muischas Pagasta-teefas wissi tee, kam kahdas taisnas prassifchanas pee Dohbel fainneeku Zanni, kas farwas mahjas atdewis, newarredams wairak par fainneeku tannis mahjâs buht, ar scho Teefas fluddinafchanu un sasaulfchanu tohy aizinati, lai wisswehlaki lihds 26to Zuhli mehnescha deenu schi gadda, pee schihs Pagasta-teefas teizahs, kas par to weenigu terminu irr nolifts, ar farwahnt prassifchanahm un parahdishanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku, fâ irr wehlehts, schein atmahht un Teefas spreedumu dsirdeht. To buhs wehrâ nemt!

Ur Dursuppes-Muischas Pagastu-teefas appaschrakstu un sehgeli islaists tai 31mâ Mei 1822. (3)

Kruhflu fainn. Zannis, Pagasta-wezzakais.

K. Rûht, Pagasta-teefas srihweris.

* * *

Us pawehleschanu tabs Keisaristigas Majesteet, ta Patwaldineeka wissu Kreemu u. t. j. pr., no Sohdu-Muischas (Groß-Essau) Pagasta-teefas wissi parradudeweji ta Johstan-Muischas islikta fainneeka Nibbischu Zahna, pr. kurra mantu Konfurse zaur schihs deenas spreeduma spreesta, schê teel faaizinati, pee saudeschanas farwas teefas, eeksch 2 mehnescheem, prohti lihds 23schu Zuhli mehnescha deenu schi gadda, kas par to weenigu un islehdtsamun terminu irr nolifta, ar farwahnt prassifchanahm un parahdishanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku fâ irr wehlehts schein atmahht un tad to Teefas spreedumu dabbuht dsirdeht. To buhs wehrâ nemt! —

Ur Sohdu-Muischas Pagasta-teefas raksteem un sehgeli islaists. Sohdu-Muischâ, tanni 23schâ Mai 1822. (1)

Pehter Ewirkal, proekschsehdetais.

J. Heintz, Pagasta-teefas srihweris.

Zittas fluddinaschanas.

Diveem Nerretes fainnekeem, Etehrkana Beernam un Etehrkana Jahnam, 6ta Juhni mehnescha nakti, weens melns sirgš 5 gaddu wezš, un ohts dumbehrs 6 gaddu wezš, no peegulkas nosagts. Kas no scheem sirgeem pee Nerretes Pagasta-teefas flaidru sinnu warr isdoht, tas labbu pateizibas maksu dabbuhs.

Tanni 5ta Juhni nakti no Wezz-Swahrdes Laufnamikku mahjahm 9 gaddu wezš dumfch sirgš isagts tappis, kam beesas frehpes irr un kas pakkalkahjas garr semmi striebke. Kas kahdu taisnu sinnu no scha sirga warr doht, peenahkamu maksu dabbuhs.

Tanni nakti no 7ta us 8tu Juhni schi gadda tam Mescha-Muischas (Kl. Buschhoff) fainneekam Dreimannu Kristappam, no wianna aplohka sirgš irr nosagts, gaischi pellaks, freisa pakkalkahja us puffi balta, kahdu 9 gaddu wezš. Kas to sirgu atskappehs, jeb taisnu sinnu dohs, tas dabbuhs 2 Sudr. Rub. pateizibas naudu. (2)

Tscherdoffes Muischa, Willkahles fahdscha zettortideenas nakti pehz waffaras fwehtkeem 2 sirgi nosagti. Weens bija behrs ar leffi peere, 9 gaddu wezš; ohts firms, druszin kuprains un 6 gaddu wezš. Kas no scheem sirgeem Tscherdoffe, jeb arridsan Illes-Muischa flaidru un ustizzigu sinnu warr doht, tas par to dabbuhs peenahkamu pateizibas maksu.

Trihs deenas pehz Behrtmejeem, prohti tanni 28ta August mehnescha deena, Pirmdeena, Krohna Lummes-Muischa pee Tuffumes, lohpu- un sirgu-sirgus taps turrehts. (2)

S i n n a.

Ar Imu Juhli mehnescha beenu jaunš pufs-gads arri preeksch muhsu Latweeschu Uwijschm fahkabs. Mehš ne bijam zerrejusch, kad schi jauna leeta mihleem Latweescheem tahda patihkama buhtu bijusi un kad tulihht pirmā pufs-gaddā tik labbi buhtu isdewusees, tā pateeki notizzis. Gribbedami tadehl sawas Uwijses jo deenahm jo derrigas pataisht, mehš saweem mihleem lassitajeem par labbu, to maksu par wissahm sinnahm, to Uwijses gribb fluddinast, us puffi lehtaku atlaischam; jo lihds schim bij jamaksa 5 Kap. Sudr. par ikkatru drikketu rindi, bet turplikam tikkai jamaksa 10 Kap. Sudr. par trim drikketahm rindehm. Mehš arri to effam apgahdajusch, ka tas, kam kahdas Uwijschu lappas faplehstas jeb sudduschas, ikkatru lappu, kurru Nr. ween gribb, par 5 Kap. Sudr. Jelgawā Eteffenhagena nammā warr dabbuht. Ja zitteem patihkams buhtu ar to jaunu pufs-gaddu schihs Uwijses wehl apstelt, tad winnu peenems labpraht, un tas arri dabbuhs itt wissas lappas, kas imā pufs-gaddā islaistas lihds. Ta maksa par wissu gaddu us reisi jamaksa un wianna isness pee mums Jelgawā 2 Sudr. Rub., kā jau lihds schim irr bijusi, bet us Pastes-nammeem kahds pufs Rubbuls wairak buhs jamaksa, jo ne warr prassht lai tee Pastes-Kungi sawu papihru par wolti pehz wahkeem dohd un ikneddelā tahs Uwijschu lappas fur waijaga aisstelle. Wehl mums schē ja pecinim, kad mehš tikkai tohs ar sawahm apstelleschanahm warram pecenemt, kas gribb un spehj ikneddelā sawas Uwijschu lappas Eteffenhagena nammā Jelgawā paschi pretti nemt; bet kas gribb lai winnam ikneddelā sawas Uwijschu lappas ar Pasti aisstelle, tas arri ne warr zittadi winnas apstelleht nē kā pee ta klah-takaja Pastes-Kunga. Jelgawa, tanni 15ta Juhni 1822. (3)

Lee Uwijschu Upgahdataji,
Watson un Eteffenhagen.